



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Practica Octaviani Vestrii I. C. Foro Corneliiensis

Vestri, Ottaviano

Coloniae Agrippinae, 1597

VD16 V 940

De literarum ac breuium expeditione per Secretariam apostolicam, & de
Cardinali breuium Signaturæ præposito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63002](#)

gatione, vt suprà secundum suos casus bullam registratam parti sollicitanti relaxare solet.

De Literarum ac breuium expeditione per Secretariam Apostolicam, & de Cardinali breuium signaturâ preposito.

C A P. VII.

S V M M A R I V M.

- 1 Secretarij apostolici de quibus rescribant.
- 2 Brevia cur sic appellantur, & num. 7.
- 3 Officium Secretariae apostolicae, à quo Pontifice institutum fuit, & quando, & quot in eo secretarij existant.
- 4 Brevia triplici modo scribuntur, & quilibet declaratur.
- 5 Officium Summissæ quale sit
- 6 Bullæ ut breuiter expediuntur, formula, siue modus doceatur.

Non nunquam* etiam literæ apostolice de rebus gratiæ, iustitiæ, vel tertij generis mixtæ, extra cancellarium & cameram apostolicas per Secretariam expediri solent, præsertim ab Innocenc. 6. citra, ante cuius tempora non erant in Secretaria, nisi certi secretarij domestici, quorum opera Summi Pontificis de rebus fidem ac rem publ. concernentibus tantum, ad Reges, Principes, Respu. Ciuitates. Cardinales, absentes, Episcopos, & alios vtraque via rescribant, nempe bullatica sub eisdem Apostolorum plumbeis imaginibus, sed politiori amplius, & alia sub annulo pectoralis sigillo, bre-

Io breuiori tamen, & quasi epistolari in cera, &
quandoque etiam in plumbo. ^a quas * literas vt-
pote breuiores, & quasi epistolares in discrimen
bullarum, Breuia vsus vocauit, prout si literas
eiusdem Innocentij, quas hodiernum secretario-
rum sodalitum libro constitutionum suarum
compilatas habet, legeris, ex ibidem præsuppo-
sit is liquere poterit: deseuit tamen similium bre-
uium in plumbo vsus, & eis duntaxat sub cera,
nostra vtitur ætas. Dixi * autem ab Innoc. 6. ci-
tra, quod ipse egente tunc Ecclesia accepta à plu-
ribus notabili, & ferè sexaginta mille ducatorū
quantitate collegium 32. secretariorum iunctis
prioribus domesticis, qui alias collegium non
hababant instituit. Ea tamen lege, vt vbi conti-
geret aliqua vacare vsque ad octo extingueren-
tur, & superstitibus collegijs vnirentur, donec
res ad numerum 24. tantum temporis tractu re-
duceretur, & collegium exinde eodem numero
ex additijs & duobus insuper domesticis con-
staret, quos Pont. pro prioribus eius, ac S.R.E. se-
cretis negotijs nulla interueniente solutione si-
bi semper delegit, quosque de omnibus prouen-
tibus collegij cum alijs æquis portionibus vo-
luit esse participes. Huic collegio, ne eorum pe-
cunia in publica permutatione huiusmodi ocio
sa esset, plura designauit emolumenta, & inter
alia exercitium, & expeditionem omnium &
singularium literarum in forma breuis tam sub
cera, quam sub plumbo. Quarum literarum in
forma breuis sub cera adeò a certis annis frequē-
tissimus fuit vsus, vt Summi Pont. consueuerint
aliquem ex Cardinalibus iuri peritum, & de re-
bus Roman. Cur. expertissimum deputare, qui

D 5

pluri-

a

2

3

pluribus ex obseruatione Rom. Cur. per breue
concedi solita, concedit. Quorum aliqua apud
Staphil. suo libello de literis gra. & inst. in calce
legere licebit, absque alia Pont. signatura, habi-
to tamen eiusdem Pontif. vnæ vocis oraculo per
se ipsum, vel per alium, & in expeditionibus hu-
iusmodi non aliâ supplicationes porriguntur,
sed solæ breuum minutæ ab Abbreviatoribus,
vel alio eius artis experto dictitatæ, quas idem
Reuerendiss. huic signaturæ præfectus quò ad
formam reuidet, additque vel minutæ pro eius
arbitrio, & reuisam minutam ab ipso subscrip-
tam, supplicibus, veleorum sollicitatoribus re-
stituit, quæ postmodum apud expeditores fidem
facit: & exinde literæ in eadem formâ breuis in
tenuiori pergamento conscribuntur, & scriptæ
sub annulo piscatoris nuncupato ferè semper
nostris temporibus sub cæra expediuntur om-
nes apud Secretarios domesticos, quos supra-
diximus, & eorum Scriptores, & expeditæ
expectantibus accepris earum taxa pro natura
rei, necnon scriptura seu mercede restituun-
tur. Quorum breuum Signaturæ meo tempore
præpositos Cardinales noui, primùm Reueren-
diss. Bo. Me. Cardinalem eius nominis Ghinuc-
cium, virum natura prudentissimum, & deniq;
rerum Roma. Cur. experientia consumatissimū,
& modò Reuerendiss. eius nominis Crescentiu-
m, virum longè maioris eruditioñis, & non mi-
noris experientiæ. Apud hoc Secretariæ officiū
expediuntur etiam omnes supplicationes, Sig-
naturæ per breue expediri solitæ, vel in quibus
signatura indulget, ut per breue expediri possint
etiam si concedatur, ut per breue supplicatione
inter-

interclusa, & ista breuia, quæ vigore supplicatiōnum expeduntur, omnia apud collegium do-minorum Secretariorum, ob quorum frequentē vsum consueuerunt à certis annis domini secre-tarij deputare vnum ex scriptoribus breuium eorum receptorem, & ut vulgò dicitur substitu-tum, qui nomine collegij supplicationes expe-diendas à sollicitatoribus recipit, & breuia de-super expediri curat, ac expedita acceptis solitis solutionibus pro taxa ac mercede scriptorum sollicitatoribus restituit. Quorum * breuiū tri-plex consuevit esse rescribendi modus, nempe supplicatione introclusa, & ista semper clausa sollicitatoribus dantur. Amplius & alia suppli-catione non alias introclusa, sed extensa: Quarū aliqua aperta dantur, vt pote, si non ad singularē personam, nec ad certum vniuersitatis corpus, sed ad vniuersas & singulas personas, vel si ad particularem personam, certumque vniuersita-tis corpus, ad futuram tamen rei memoriam, vel omni casu si ad Hebræum, vel eorum vniuersita-tes Pontifex rescribat: his enim casibus solet Se-cretaria per breue apertum, alioquin semper per breue clausum rescribere. Amplius vltra li-teras in forma breuis, registrantur quoque per secretariam plurimæ literæ in forma bullæ de his, quæ per cameram, vt suprà dictum fuit, ex-pediuntur. Suntq; certæ præcipuæ materiæ, quæ ex antiqua observatione non aliæ ad notarios cameræ apostolicæ, sed ad dominos Secretarios registrandæ remittuntur, vt potè literæ faculta-tum, indultorum, confirmationum, dispensa-tionum, absolutionum, conseruatoriæ, indulgē-tiæ exemptionis, donationis, infoudationis, le-gatio-

reue
apud
calce
abi-
per
s hu-
tur,
bus,
dem
d ad
eius
trip-
s re-
dem
is in
ipræ
oper
om-
pra-
ditæ
tura
iun-
bore
ren-
nuc-
niq;
mū,
enti-
mi
ficiū
Sig-
ibus
ssint
ione
nter-

gationis, vel gubernij, necnon gratiarum omniū ad vacatura beneficia, non tamen ad vacantia, nisi essent literæ secundæ & accessoriæ ad præcedētes, utpote in forma perinde valere, & aliæ, si quæ sint literæ, in quibus fructus non exprimantur, quas omnes apud tabellam in officio Summiste retineri solitā legere licebit, cuius * summiste munus est, istas materias ab alijs discerne re, ac ad dominos Secretarios registradas remittere. Cæterū nonnullæ etiam literæ de his, quæ per cameram expediuntur, in quibus fructus exprimuntur, & quæ ad notarios eiusdem cameræ pertinere solent, per hoc secretariæ officium quandoque expediuntur ac registrantur, sed raro & hoc quoque non nisi ex Pontifi. indulto, ex quo per eam supplex euitat manus officialium & solutiones, quæ tam per cancellariam, quam per cameram apostolicas fieri solent, in præjudicium officialium. Solet autem Pont. hanc expeditionis viam concedere pro rebus familiarium ipsius Pont. utpote affinium, & intimorum, pro Principibus, & eorum intimis familiaribus, vel denique pro alijs, quoq; popularibus, si quos Pont. solutiones euitare velit intuitu vel Principis, vel patriæ, prout videmus temporibus nostris pluribus Germanis intuitu patriæ concedi, non quod gratior sit Pontifici, sed quod hisce temporibus maior pars Germaniæ à Sedis obedientia defecerit, cupiatque Diuus Paulus nunc Pon. ipsam ad ouile reducem facere, cuius * expeditionis via breuior est. Vbi enim ab abbreviato habueris minutam bullæ dictitatam, eam dabis datario, qui in fidem, quod Pon. indulget huius expeditionis viam, scribit in calce minu-

tæ

tæ ad secretarios, ut expediatur. Hinc minutam & supplicationem ad secretarios affers, apud quos alter ex suis scriptoribus bullam conscribit, recepta bullæ mercede, & alter secretariorū illam iudicat cum supplicatione concordantem & corrigit ubi opus est, & concordatam ad plumbatores remittit, plumbata ad secretarios reportatur, & apud ipsos registratur, & secretarius registraturæ fidem facit à tergo bullæ, per hæc verba, Registrata, & nomen suum adscribit; registratam parti sollicitanti restituit. Solent tamen Secretarij, & plumbatores ab omnibus suum honorarium recipere, nisi Pont. iubeat remitti: & cùm iuber, audiui plures meo tempore & secretarios, & fratres plumbatores de hoc conqueri, & apud ipsum Pont. & plerunque sunt adeò difficiles, & inexorabiles, ut supplex eligat potius soluere, quām contendere.

ANNOTATIONES.

Quas literas^{*} Breue apostolicum appellatur, qui ab eis verbis res in eo scribatur, & potest dici breuis & breue cùm viro que modo ab auctoribus usurpetur. Lampridius in Alexandro. Milites suos sic ubique sciuit, ut in cubiculo haberet breues & numerum. & tempora militantium. Et Imperator in l. ultim. de conuenientijs fisci debitoribus, C. li. 10. Inter chartulas confiscati, breuis quidam assueratur iuratus, qui nomina debitorum contineret, & in l. excellentia, de erogatione milis annone, lib. 12. Flavium in Aurelio; Breue (inquit) nominum conscripsit. Possumus etiam breuiarium dicere, sic Tranquillus in Augusto, Fecit breuiarium totius imperij, quantum militum sub signis ubique esset, quantum pecuniae in aerario, & fiscis, & vettigaliorum residuis, & Plinius libro 18. Verum, ut pariter omnis culuræ breuiarium peragatur. De hac Breuium materia, que quant-

7

8000

tum in Curia Romana versetur lippis (ut dicitur ex tonsoriis patet). Comesius commentarium satis curiosè fecit, quem appellant tractatum breuum, ad eum ergo configuias. Nicolaus Antonius Grauatus.

LIBER II.

DE AUDIENTIA CAMERAE APOSTOLICA, EIVSQUE DITIONE AC MEMBRIS.

CAP. I.

SUMMARIUM.

- 1 Camera Apostolica audientia, quare sic vocetur, & cur sex prelatos domesticos, qui clericis cameræ appellatur, Pontifex sibi adscierit, & quid in ipsa camera tractetur, & n. 3.
- 2 Secretarij domestici munus, quale sit apud Pontificem.
- 4 Camerarius hodie succedit in locum procuratoris Casarii.



ERVM ac cum superius aliqua de Camera apostolica obiter dixerimus, nunc locus est, ut de eavbe rius loquamur. Vocatur autem audiētia Cameræ apostolice, ea ut opinor ratione, quod esset audientia Pontificis domestica, in qua Pontif. pleraque per seipsum tractabat, & audiebat: pro quibus facilius agendis adscierat sibi Pontif. sex Prælatos domesticos, quos propterea cameræ Apostolice Clericos vocamus, quasi ad cameram ipsius Pontif. ele-